

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่ส่งเสริมให้ครูมีประสิทธิภาพในการสอน
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญ ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาลักษณะขององค์ประกอบที่สำคัญ ด้วยตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ที่ทำการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 471 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ โดยที่แต่ละข้อถามครอบคลุมกลุ่มตัวแปร 5 ด้าน คือ การจัดกระบวนการเรียนการสอน การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บุคลิกลักษณะของครู และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน แต่ละข้อคำถามถือเป็นตัวแปร 1 ตัวแปร แบบสอบถามนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา

พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข ส่วนวนภาษาจากผู้เชี่ยวชาญและคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.808

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 460 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.66 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแต่ละตัว ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา และวิเคราะห์องค์ประกอบ มีขั้นตอนการวิเคราะห์ 2 ขั้นตอน คือ การสกัดองค์ประกอบ ด้วยวิธีเน้นองค์ประกอบหลัก และหมุนแกนองค์ประกอบแบบออคทอนอล ด้วยวิธีแวนแมกซ์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่ส่งเสริมให้ครูมีประสิทธิภาพการสอน

จากคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เสนอให้ครูพิจารณาว่า ลักษณะใดจะส่งเสริมให้ครูมีประสิทธิภาพการสอน ปรากฏว่า ครูมีความคิดเห็นว่า ครูที่มีประสิทธิภาพการสอนควรจะมีลักษณะที่สำคัญมากและมากที่สุดของแต่ละด้านของตัวแปร ดังต่อไปนี้

1.1 การจัดกระบวนการเรียนการสอน มีตัวแปรอยู่ในระดับสำคัญมากทุกตัวแปร โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1.1.1 ใช้คำถามนำ เพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
 1.1.2 สรุปบทเรียนทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน
 1.1.3 มีความรู้เรื่องหลักสูตรและเนื้อหาที่จะทำการสอนเป็น
 อย่างดีและสามารถที่จะปรับบทเรียนให้เข้ากับนักเรียน

1.1.4 มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในเนื้อหาวิชาที่
 สอนอย่างชัดเจน

1.1.5 เตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบครบตามขั้นตอน

1.1.6 มีทักษะในการสอนโดยใช้วิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับ

เนื้อหาวิชา

1.1.7 ปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

1.1.8 กระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน โดย
 จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่ นักเรียน

1.1.9 กำหนดกิจกรรมการเรียนอย่างมีลำดับขั้นตอนเหมาะสม
 กับวัตถุประสงค์และเนื้อหา โดยเน้นทักษะกระบวนการ

1.1.10 ผลิตหรือเลือกใช้สื่อหรืออุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม
 ต่อบทเรียน

1.2 การใช้จิตวิทยาการเรียนรู มีตัวแปรอยู่ในระดับสำคัญมากทุก
 ตัวแปรโดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1.2.1 ยกย่องชมเชยผลงานของนักเรียนอย่างยุติธรรม

1.2.2 เปิดโอกาสและส่งเสริมให้นักเรียนซักถามและแสดง
 ความคิดเห็นอย่างเสรี

1.2.3 ตรวจผลงานด้วยตนเองและส่งเสริมนักเรียนอย่างรวดเร็ว

1.2.4 สนับสนุนให้นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

1.2.5 ให้คำชมเชยเพื่อเสริมแรงแก่นักเรียน

1.2.6 สอนจากสิ่งที่รู้หรือมีประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว
 ไปสู่สิ่งที่ไม่รู้ เริ่มต้นจากสิ่งง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม

1.2.7 ตรวจผลงานของนักเรียนอย่างละเอียด และให้ข้อเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายบุคคล

1.2.8 ให้นักเรียนฝึกหัดทักษะหรือปฏิบัติซ้ำ เพื่อช่วยให้เกิดทักษะในเรื่องนั้น ๆ

1.2.9 ปรับวิธีสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

1.2.10 แจ้งให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการสอนก่อนลงมือสอน

1.3 การวัดและประเมินผล มีตัวแปรอยู่ในระดับสำคัญมากทุกตัวแปร โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1.3.1 มีความเที่ยงตรงและยุติธรรมในการทดสอบและการให้คะแนน

1.3.2 ทำการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์

1.3.3 นำผลการวัดและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

1.3.4 จัดการสอนซ่อมนักเรียนที่เรียนช้า และจัดสอนเสริมนักเรียนที่เรียนเร็ว

1.3.5 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธีได้อย่างเหมาะสม

1.3.6 ใช้คำถามหลายลักษณะ เพื่อตรวจสอบความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ

1.3.7 จัดกิจกรรมการวัดและประเมินผลอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

1.3.8 วินิจฉัยเพื่อทราบจุดเด่นจุดด้อยและข้อผิดพลาดของนักเรียนแต่ละคน

1.3.9 ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอนเนื้อหาใหม่โดยวิธีการต่าง ๆ

1.3.10 มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเทคนิคการออกข้อสอบ

1.4 บุคลิกลักษณะของครู มีตัวแปรอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด 2 ตัว คือ

1.4.1 มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และอาชีพของตน

1.4.2 มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์อย่างจริงจัง

และมีตัวแปรอยู่ในระดับสำคัญมาก 8 ตัว โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1.4.3 มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนโดยปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

1.4.4 เคารพในสิทธิหน้าที่และความคิดเห็นของผู้อื่น

1.4.5 มีความเสียสละ อุทิศเวลาและกำลังแรงกายให้แก่

นักเรียน

1.4.6 มีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน

1.4.7 มีความกระตือรือร้นและคล่องตัวในการทำงาน

1.4.8 กล้าแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

1.4.9 มีกิริยาท่าทางเป็นสง่า น่าศรัทธา

1.4.10 พุดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน มีความสุขุม และมี

อารมณ์ขัน

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีตัวแปรอยู่ในระดับสำคัญมากทุกตัวแปร โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1.5.1 มีความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนตั้งแต่แรกสอนและมีใจรักเด็ก

1.5.2 มีความเป็นกันเองกับนักเรียนและสามารถเข้ากับ

นักเรียนได้เป็นอย่างดี

1.5.3 ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน

1.5.4 ให้ความสนใจแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

- 1.5.5 ดูแลและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเจ็บป่วย
- 1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
- 1.5.7 ให้ความสนใจนักเรียนและหมั่นไต่ถามทุกข์สุขของ

นักเรียนอยู่เสมอ

1.5.8 ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในด้านการเรียนหรือปัญหาส่วนตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.5.9 ทำงานร่วมกับนักเรียนได้โดยไม่เบื่อหน่าย

1.5.10 สามารถสร้างให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน เกิดแรงจูงใจและตั้งใจเรียน

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญ ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้นำตัวแปรทุกตัวมาวิเคราะห์องค์ประกอบโดยสะกัตองค์ประกอบด้วยวิธีเน้นองค์ประกอบหลัก และหมุนแกนองค์ประกอบแบบออสทอนอลด้วยวิธีแวนแมกซ์ พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญ ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษามี 7 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับค่าไอเกน (Eigen value) ได้ 17.86045, 4.16845, 1.81895, 1.66933, 1.45257, 1.21542 และ 1.20273 ตามลำดับ และในแต่ละองค์ประกอบได้เรียงตัวแปรตามน้ำหนักองค์ประกอบ ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ประกอบด้วย ตัวแปร 11 ตัว คือ

1. ให้ความสนใจนักเรียนและหมั่นไต่ถามทุกข์สุขนักเรียนอยู่เสมอ
2. ดูแลและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเจ็บป่วย
3. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในด้านการเรียนหรือปัญหาส่วนตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
4. ให้ความสนใจแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
5. ทำงานร่วมกับนักเรียนได้โดยไม่เบื่อหน่าย

6. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
7. ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน
8. มีความเป็นกันเองกับนักเรียนและสามารถเข้ากับนักเรียนได้

เป็นอย่างดี

9. สามารถสร้างให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนเกิดแรงจูงใจและตั้งใจเรียน

10. มีความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนตั้งแต่แรกสอน และมีใจรักเด็ก
11. มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์อย่างจริงใจ

องค์ประกอบที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย

ตัวแปร 8 ตัว คือ

1. เตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบครบตามขั้นตอน
2. กำหนดกิจกรรมการเรียนอย่างมีลำดับขั้นตอนเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา โดยเน้นทักษะกระบวนการ
3. มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างชัดเจน
4. มีทักษะในการสอนโดยวิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
5. ผลิตหรือเลือกใช้สื่อหรืออุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมต่อบทเรียน
6. มีความรู้เรื่องหลักสูตรและเนื้อหาที่จะทำการสอนเป็นอย่างดี และสามารถที่จะปรับบทเรียนให้เข้ากับนักเรียน
7. กระตุ้น ส่งเสริมให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน โดยจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่ นักเรียน

8. ปรับปรุงเนื้อหาของบทเรียนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 3 บุคลิกลักษณะของครู ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัว คือ

1. มีความกระตือรือร้นและคล่องตัวในการทำงาน
2. มีความเสียสละ อุทิศเวลาและกำลังร่างกายให้แก่ นักเรียน
3. กล้าแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

4. มีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน
5. พุดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน มีความสุขุมและมีอารมณ์ขัน
6. มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนโดยปฏิบัติงานให้

สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

7. มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และอาชีพของตน
8. เคารพในสิทธิหน้าที่และความคิดเห็นของผู้อื่น
9. มีกิริยาท่าทางเป็นสง่า น่ายศรัทธา

องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัว คือ

1. ใช้คำถามหลายลักษณะ เพื่อตรวจสอบความรู้ ความสามารถ
ในด้านต่าง ๆ

2. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธีได้อย่างเหมาะสม

3. มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเทคนิคการออกข้อสอบ

4. ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอนเนื้อหาใหม่ โดย
วิธีการต่าง ๆ

5. จัดกิจกรรมการวัดและประเมินผลอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

6. จัดการสอนซ่อมนักเรียนที่เรียนช้า และจัดสอนเสริมนักเรียนที่
เรียนเร็ว

องค์ประกอบที่ 5 การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้อยู่ ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัว
คือ

1. ตรวจผลงานของนักเรียนอย่างละเอียด และให้ข้อเสนอแนะ
แก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายบุคคล

2. ตรวจผลงานด้วยตนเองและส่งคืนแก่นักเรียนอย่างรวดเร็ว

3. ให้นักเรียนฝึกทักษะหรือปฏิบัติซ้ำ เพื่อช่วยให้เกิดทักษะใน
เรื่องนั้น ๆ

4. สนับสนุนให้นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

5. ปรับวิธีสอนให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 6 ความเป็นธรรม ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว คือ

1. มีความเที่ยงตรงและยุติธรรมในการทดสอบ และการให้คะแนน
2. ยกย่องชมเชยผลงานของนักเรียนอย่างยุติธรรม
3. ทำการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับ

ประสงค์

4. เปิดโอกาสและส่งเสริมให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น

อย่างเสรี

องค์ประกอบที่ 7 กลวิธีการสอน ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัว คือ

1. ใช้คำถามนำ เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
2. สรุปบทเรียนทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน
3. แจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการสอนก่อนลงมือสอน
4. สอนจากสิ่งที่รู้หรือมีประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานอยู่แล้วไปสู่

สิ่งที่ไม่รู้ เริ่มต้นจากสิ่งง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม

5. วินิจฉัยเพื่อทราบจุดเด่น จุดด้อยและข้อผิดพลาดของนักเรียน

แต่ละคน

อภิปรายผล

1. การวิจัยครั้งนี้ได้คุณลักษณะที่ส่งเสริมให้ครูมีประสิทธิภาพการสอนที่สำคัญคือ ใช้คำถามนำเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น สรุปบทเรียนทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน มีความรู้เรื่องหลักสูตร และเนื้อหาที่จะทำการสอนเป็นอย่างดี และสามารถที่จะปรับบทเรียนให้เข้ากับนักเรียน ยกย่องชมเชยผลงานของนักเรียนอย่างยุติธรรม มีความเที่ยงตรงและยุติธรรมในการทดสอบและการให้คะแนน มีความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนตั้งแต่แรกสอนและมีใจรักเด็ก มีความเป็นกันเองกับนักเรียนและสามารถเข้ากับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2528 : 12-15) ที่ได้กล่าวถึงครูที่ดีมีการสอนที่มี

ประสิทธิภาพและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ของนักเรียน จะต้องมีการสอนที่แจ่มแจ้งมีความกระตือรือร้น สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน มีกลยุทธ์ในการสอน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน และใช้คำถามที่น่าสนใจ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ครูจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ และอาชีพของตน มีความเมตตา กรุณาต่อศิษย์อย่างจริงใจ มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตน โดยปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ และผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ยนต์ ชุ่มจิต (2531 : 62) และ ถวัลย์ มาศจรัส (2534 : 26) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีไว้ว่าครูควรมีจรรยาสูงและคุณธรรมสูง คือจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู มีความเสียสละ มีเมตตากรุณา ยุติธรรม มานะอดทน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ครูมีประสิทธิภาพการสอน คือสามารถดำเนินการสอนในหน้าที่ของครู เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างดี ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษามีความสัมพันธ์กับตัวแปรแต่ละด้าน คือ การจัดการกระบวนการเรียนการสอน การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บุคลิกลักษณะของครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า ได้องค์ประกอบที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษามีจำนวน 7 องค์ประกอบ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การจัดการกระบวนการเรียนการสอน บุคลิกลักษณะของครู การวัดและประเมินผล การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ ความเป็นธรรม และกลวิธีการสอน

จากอันดับความสำคัญขององค์ประกอบ กล่าวได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา คือ องค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความสำคัญเป็นอันดับ 1 องค์ประกอบการจัดการกระบวนการเรียนการสอนมีความสำคัญเป็นอันดับ 2 องค์ประกอบบุคลิกลักษณะของครูเป็นอันดับ 3 องค์ประกอบ การวัดและประเมินผลเป็นอันดับ 4 องค์ประกอบ การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ องค์ประกอบความเป็นธรรมและองค์ประกอบกลวิธีการสอน มีความ

สำคัญเป็นอันดับ 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน องค์ประกอบการจัดกระบวนการเรียนการสอน องค์ประกอบบุคลิกลักษณะของครู องค์ประกอบการวัดและประเมินผล และองค์ประกอบการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่ระบุถึงตัวแปร 5 ด้าน สอดคล้องตามสมมติฐานของการวิจัย ส่วนองค์ประกอบความเป็นธรรม และองค์ประกอบกลวิธีการสอน เป็นผลการวิจัย ที่ได้จากกลุ่มตัวแปร 5 ด้าน ตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้

3. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ของครูประถมศึกษา มี 7 องค์ประกอบที่สามารถอธิบายองค์ประกอบ ได้ดังนี้

3.1 องค์ประกอบที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 คือ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 35.7 และตัวแปรสำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ ให้ความสนใจนักเรียนและหมั่นไต่ถามทุกข์สุขนักเรียนอยู่เสมอและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเจ็บป่วย ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนหรือปัญหาส่วนตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ให้ความสนใจแก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทำงานร่วมกับนักเรียนได้โดยไม่เบื่อหน่าย รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน มีความเป็นกันเองกับนักเรียนและสามารถเข้ากับนักเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถสร้างให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียน เกิดแรงจูงใจและตั้งใจเรียน มีความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียนตั้งแต่แรกสอน และมีใจรักเด็ก มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์อย่างจริงใจ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิด ของสุจินต์ วิสวขีวนนท์

(2524 : 26) พันธ์ หันนาคินทร์ (2530 : 54) และยงค์ ชุ่มจิต (2531 : 51) ที่ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า หน้าที่ของครูไม่ใช่แค่สอนเท่านั้น ยังจะต้องอบรมกล่อมเกลานิสสัยใจคือนักเรียนเป็นที่ปรึกษาหาหรือช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียน เมื่อครูสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนอย่างแน่นแฟ้น นักเรียนก็จะเกิดความไว้วางใจ และพร้อมที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลดีมีประสิทธิภาพ นอกจาก

Missing

(2531 : 41-45) สุจิต เพียรชอบ (2522 : 53-55) และสัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 174) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปตามความมุ่งหมายที่หลักสูตรต้องการ ครูจะต้องมีความเข้าใจในรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การสอน เช่น การเตรียมการสอน และการดำเนินการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ อนันต์ ศรีโสภา (2521) อารมณ เทียนพิทักษ์ (2528) เตือนใจ เกตุษา (2529 : 76-77) ฉลอง บุญญานันต์ และศุภชัย ศุภวรรณ (2529 : 89-104) ภัทรา จินดาศรี (2530) เทียมจันทร์ พานิชย์พลินไชย (2530) ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล (2531) โรไมน์ (Romine. 1974 : 139-143) เบอร์ลินเนอร์ และทิกูนอฟ (เทียมจันทร์ พานิชย์พลินไชย. 2530 : 25; อ้างอิงมาจาก Berliner and Tikunoff. 1976 : unpagged) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ก็พบว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

จะเห็นได้ว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา เพราะ การจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน โดยวิธีต่าง ๆ กัน อันจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งโดยหลักการแล้วครูจะต้องมีการวางแผน เตรียมการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้กิจกรรมเสริมทักษะ การใช้สื่อการสอน การใช้ทักษะและเทคนิคการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเมื่อครูได้นำขั้นตอนเหล่านี้ไปใช้จัดกระบวนการเรียนการสอนแล้ว ย่อมจะทำให้นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหมายที่หลักสูตรต้องการ

3.3 องค์ประกอบที่ 3 บุคลิกลักษณะของครู เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 คือ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.6 และตัวแปรสำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ มีความกระตือรือร้นและคล่องตัวในการทำงานมีความเสียสละ อุทิศเวลาและกำลังร่างกายให้แก่ นักเรียน กล่าวแสดง

ความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องมีความประพฤติดีเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน พุดจาไฟเราะสุภาพอ่อนโยน มีความสุขุมและมีอารมณ์ขัน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ การงานของตนโดยปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ มีความซื่อสัตย์สุจริต ต่อหน้าที่และอาชีพของตน เคารพในสิทธิหน้าที่และความคิดเห็นของผู้อื่น มีกิริยา ทำทางเป็นสง่า น่าศรัทธา ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรีชา เศรษฐีธร (2533 : 110) และชนัด คุ้มจิต (2531 : 21-22) ที่ได้กล่าวโดยสรุปว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องมีการปะทะสังสรรค์กับบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะกับ นักเรียน บุคลิกลักษณะของครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก และจะเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยให้การสั่งสอนอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลงานการวิจัยของ อนันต์ ศรีโสภา (2521) เชวง ชื่นประโคน (2528) อารมณ เทียนพิทักษ์ (2528) เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย (2530) ประโยชน์ คุปต์กาญจนกุล (2531) โรไมน์ (Romine. 1974 : 139-143) เบอร์ลินเนอร์และทิกูนอฟ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. 2530 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Berliner and Tikunoff. 1976 : unpagged) ที่ได้ศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ก็พบว่าบุคลิกลักษณะของครู เป็นองค์ประกอบ สำคัญองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

จะเห็นได้ว่า บุคลิกลักษณะของครู เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การสอนของครูประถมศึกษา เพราะการแสดงออกของครูมิใช่แต่เพียงเป็นสิ่งที่ มีอิทธิพลในการที่จะทำให้นักเรียนตามอย่างเท่านั้น แต่จะเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการสอนด้วย ครูที่มีบุคลิกลักษณะดีย่อมจะปกครองนักเรียนในชั้นได้ดี ทำให้นักเรียนเกิดความพอใจ รักใคร่ศรัทธาในตัวครู ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการเรียนการสอนของครู อันจะเป็นผล ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่ มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 คือ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 3.3 และ ตัวแปรสำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ ใช้คำถามหลายลักษณะ เพื่อตรวจสอบ

ความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธีได้อย่างเหมาะสมมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเทคนิคการออกข้อสอบ ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอนเนื้อหาใหม่ โดยวิธีการต่าง ๆ จัดกิจกรรมการวัดและประเมินผลอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม จัดการสอนซ่อม นักเรียนที่เรียนช้า และจัดสอนเสริมนักเรียนที่เรียนเร็ว ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ ถาวร บัวศรี (2531 : 227) สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2531 : 68-69) และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524 : 22- 23) ที่ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผลเป็นกระบวนการที่ช่วยตัดสินความมีประสิทธิภาพในการสอนผลของการวัดและประเมินผล จะช่วยทำให้ครูได้เห็นภาพสะท้อนว่าทำหน้าที่ได้ครบถ้วน และเต็มความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อนันต์ ศรีโสภา (2521) ภัทรา จินดาศรี (2530) เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย (2530) กริวดูต (อนันต์ ศรีโสภา. 2521 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Greenwood. 1974 : unpagged) และโรไมน์ (Romine. 1974 : 139-143) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ก็พบว่า การวัดและประเมินผล เป็นองค์ประกอบสำคัญ องค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

จะเห็นได้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา เพราะ การวัดและประเมินผลเป็นการตรวจสอบ และกำหนดระดับความสามารถในการเรียนรู้ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียน อีกทั้งการทดสอบยังเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความพยายามให้มากขึ้น นอกจากนี้การวัดและประเมินผลยังเป็นกระบวนการที่ช่วยตัดสินความมีประสิทธิภาพของการสอน ผลของการประเมินจะช่วยสะท้อนให้เห็นว่า ได้ทำหน้าที่เต็มความสามารถแล้วหรือยังมีส่วนใดที่จะต้องแก้ไข เพื่อให้การเรียนของนักเรียนและการสอนของครูบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้

3.5 องค์ประกอบที่ 5 การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้

เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 5 คือ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้

ร้อยละ 2.9 ตัวแปรสำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ ตรวจผลงานของนักเรียนอย่างละเอียด และให้ข้อเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายบุคคลตรวจผลงานด้วยตนเองและส่งคืนแก่นักเรียนอย่างรวดเร็ว ให้นักเรียนฝึกทักษะหรือปฏิบัติซ้ำ เพื่อช่วยให้เกิดทักษะในเรื่องนั้น ๆ สนับสนุนให้นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ปรับวิธีสอนให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ ทศนีย์ ศุภเมธี (2532 : 95-102) และชูศรี สันทประชากร (2531 : 156-16) ที่ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่าการสอนในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสอนในระดับนี้ ครูจะต้องคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาการทางภาษา และจิตวิทยาสังคมของผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการสร้างบรรยากาศและจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมความสามารถที่มีอยู่ให้พัฒนายิ่ง ๆ ขึ้น เพราะปัจจุบันสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อความเจริญงอกงามของเด็กประถมศึกษา และสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติสืบไป

จะเห็นได้ว่า การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา เพราะ การที่ครูจะจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ครูจำเป็นต้องรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้ สถานการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนประสิทธิภาพด้านการรับรู้ทางประสาทต่าง ๆ ของนักเรียน มาใช้ในการสอนเพื่อที่จะเอื้ออำนวยการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

3.6 องค์ประกอบที่ 6 ความเป็นธรรม เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 6 คือ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 2.4 ตัวแปรสำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ มีความเที่ยงตรงและยุติธรรมในการทดสอบ และการให้คะแนน ยกย่องชมเชยผลงานของนักเรียนอย่างยุติธรรม ทำการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เปิดโอกาสและส่งเสริมให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของ

ยนต์ ชุ่มจิต (2531 : 62) และ ถวัลย์ มาศจรัส (2534 : 26) ที่ได้กล่าวถึงครูที่พึงประสงค์ ไว้ว่า ควรมีความเป็นครู คือมีความยุติธรรม ความเที่ยงธรรม และโลกทัศน์กว้างซึ่งแสดงออกได้โดยการเปิดโอกาสและส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ รู้จักซักถาม และแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

จะเห็นได้ว่า ความเป็นธรรม เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา เพราะครูเป็นผู้อบรม ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ กายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต ลักษณะเหล่านี้ย่อมส่งผลให้นักเรียนเกิดความรัก ความศรัทธา และความไว้นับถือเชื่อใจในตัวครูมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนและให้ความร่วมมือในการสอนซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมาย

3.7 องค์ประกอบที่ 7 กลวิธีการสอน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 7 คือ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 2.4 ตัวแปรสำคัญที่บรรยายองค์ประกอบนี้ คือ ใช้คำถามนำ เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น สรุปบทเรียนทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน แจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการสอน ก่อนลงมือสอน สอนจากสิ่งที่รู้ หรือมีประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานอยู่แล้วไปสู่สิ่งที่ไม่รู้ เริ่มต้นจากสิ่งที่ย่ไปสู่สิ่งที่ยาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม วินิจฉัยเพื่อทราบจุดเด่นจุดด้อยและข้อผิดพลาดของนักเรียนแต่ละคน ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของสุจริต เพียรชอบ (2522 : 53-55) ชาญชัย อาจินสมาจาร (2528 : 12-15) ชูศรี สินทประชากร (2531 : 156 -161) บุญส่ง ลอยสุวรรณ (2531 : 41-45) และสัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 174) ที่ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า กลวิธีการสอนเป็นกระบวนการที่สำคัญของครู ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ครูจะต้องรู้จักใช้กลวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียน วางจุดมุ่งหมายในการสอนไว้อย่างชัดเจน โดยให้นักเรียนได้ยอมรับถึงจุดมุ่งหมาย การนำเข้าสู่บทเรียน การตั้งคำถาม การสร้างความสนใจ เทคนิคการสอน การสรุปบทเรียน การวัดและประเมินผล หลังการเรียนการสอน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า กลวิธีการสอน เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา เพราะช่วยทำให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้บรรลุตาม

จุดประสงค์ และเกิดประสิทธิภาพทำให้นักเรียนสนุกสนานต่อการเรียน เกิดความสนใจ กระตือรือร้น คิดเป็น ทำเป็น และสามารถแก้ปัญหาได้ ดังนั้นครูจึงต้องพิจารณาเลือกใช้กลวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และวัยของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยคุณลักษณะที่ส่งเสริมให้ครูมีประสิทธิภาพการสอน และองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 7 องค์ประกอบ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถาบันที่เกี่ยวกับการผลิตและการใช้ครู และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น ผู้บริหาร อาจจะใช้ผลการวิจัยนี้ ไปใช้เป็นแนวทางฝึกอบรมครูผู้สอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัย ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา ดังนั้นในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหมายที่หลักสูตรต้องการ ครูควรเน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เพื่อให้ครูทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรทำการวิจัย เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ หรือในเขตการศึกษา

2. ควรทำการวิจัย เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา โดยให้นักเรียนประถมศึกษาเป็นผู้ประเมิน